

1. Problematika napovedovanja ekonomskih in poslovnih pojavov

Napovedi so nepogrešljivi del planiranja ekonomskih in poslovnih procesov. Planiranje kot poseben tip odločanja temelji namreč na predpostavki o pričakovanem ali predvidenem gibanju pojavov v prihodnosti. Dejanska gibanja pojavov v prihodnosti so za planerja neznana, zato se pri svojem delu lahko opira le na bolj ali manj natančne napovedi bodočih poslovnih in ekonomskih pogojev.

Logičen pristop k napovedovanju ekonomskih in poslovnih pojavov mora temeljiti na naslednjih treh izhodiščnih postavkah:

- 1) ekonomske in poslovne kategorije (obseg proizvodnje, dohodek, cene, osebni dohodki itd) so v medsebojni zvezi. Te medsebojne zveze skupaj z kategorijami predstavljajo sistem, ki je v času razmeroma stabilen;
- 2) prihodnje spremembe v intenzivnosti zgornjih kategorij so v veliki meri odvisne od današnjih vzrokov, ali pa lahko predvidevamo spremembe na osnovi danes opaznih simptomov;
- 3) na osnovi poznavanja zgodovine razvoja pojavov je mogoče raziskati naravo teh vzrokov in simptomov ter posledic in predvidenih sprememb v gibanju ekonomskih in poslovnih pojavov.

Na osnovi teh postavk (ki so osnova ne le napovedovanju, temveč tudi ekonomski teoriji in statistiki) lahko izvedemo tri osnovne strategije napovedovanja: deterministično, simptomatično in sistematično.

Deterministična strategija predpostavlja, da je sedanost vzročno povezana s prihodnostjo. Takšna predpostavka je v nekaterih primerih uporabna za napovedovanje; če npr. napovedujemo strukturo stroškov nekega projekta, pri tem pa poznamo danes sklenjene pogodbe o izvajanju projekta, lahko zelo dobro napovemo potrebne elemente.

Simptomatična strategija predpostavlja, da sedanji pojavi nakazujejo, kako se bo razvijala prihodnost. Takšni pojavi ne determinirajo prihodnosti, temveč indicirajo bodoče spremembe